

Adviesraad voor het
Wetenschaps- en Technologiebeleid

Aan
de Minister van Justitie
t.a.v. de heer mr E.J. Arkenbout
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Onderwerp
Richtlijn auteursrecht in de informatiemaatschappij

Zeer geachte Minister,

De Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid en de Raad voor Cultuur maken zich ernstig zorgen over de inhoud van de Europese concept-Richtlijn 'Auteursrecht in de informatiemaatschappij', zoals die onlangs door het Europese Parlement is geamendeerd. Het uitgangspunt van de richtlijn - de bescherming tegen piraterij o.m. via Internet - is op zichzelf juist, maar slaat in zijn consequentie door naar (technische) handelingen die niets te maken hebben met de economische exploitatie van beschermde werken. Zo dreigt door de nieuwe richtlijn het lezen, het maken van (tijdelijke) kopieën en de opslag van informatie die op het 'WorldWideWeb' staat, zonder toestemming van de auteur (lees: zonder betaling) niet meer mogelijk te worden. Auteursrechtdeskundigen spreken van het "op slot doen, vergrendelen" van Internet.

De raden bezien de problematiek vooral vanuit het perspectief van de toegang tot informatie en cultuuruitingen. Naar hun mening wordt deze bedreigd door het eenzijdige accent dat in de concept-richtlijn gelegd wordt op de bescherming van (auteurs)rechten. Deze zal onvermijdelijk leiden tot een belemmering van het gebruik en hogere kosten voor de consument. Als de richtlijn in deze vorm zou worden aanvaard, zou de auteursrechtelijke uitzondering voor het maken van kopieën 'voor eigen oefening, studie of gebruik' niet meer van toepassing zijn op elektronische kopieën en zouden bestaande vrijheden voor het raadplegen van informatie in bibliotheken worden afgeschaft. Wat met een boek of ander papieren document wel mogelijk is - het gratis inkijken - wordt dan voor digitale informatie geblokkeerd. Hiermee wordt de toegang tot informatie - een essentiële voorwaarde voor een vrije productie van (nieuwe) informatie en cultuuruitingen - ernstig ingeperkt. Ook wordt het duurzaam bewaren van digitale informatie - een algemeen cultureel belang dat momenteel sterk in de belangstelling staat - bemoeilijkt, omdat voor het maken van de hiervoor benodigde technische kopie de toestemming van (soms honderden) rechthebbenden wordt vereist.

De raden zijn van mening dat de overheid ervoor moet waken dat een extreem doorgevoerde rechtsbescherming niet leidt tot het verlammen van informatie- en communicatiemogelijkheden daar waar in het geheel geen sprake is van commerciële exploitatie. Het gaat om een algemeen maatschappelijk, wetenschappelijk en cultureel belang.

Auteursrechtdeskundigen zijn van mening dat de huidige wetgeving vooralsnog voldoende voorziet in bestaande probleemsituaties en dat juist de moderne technologie het mogelijk maakt mechanismen in te bouwen die betaling van (wettelijke) rechten garanderen. Het is niet toevallig dat in de Verenigde Staten, waar de vrijheid van informatie en expressie hoog in het vaandel staat, een vergelijkbare regeling ter bescherming van auteursrechten het niet heeft gehaald.

Deze brief wordt spoedshalve rechtstreeks aan u toegezonden. Afschriften worden gezonden aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, dr. F. van der Ploeg, en de Minister van Economische Zaken.

Met de meeste hoogachting,
mede namens de voorzitter van de Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid,

J. Jessurun
Voorzitter

dr J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris